

prezgodaj dihati in harmonično vez pretrgati. V tenoru te nevarnosti ni, ker ima v vsem taktu g. V 5. taktu himne pa morajo stati v tenoru in basu v 4. udarci osminke. —

II. *Velikonočne pesmi*. Zložil in prečastitemu gospodu *Adolfu Harmelju*, župniku v Šebreljah, hvaležno poklonil *Janez Laharnar*, organist na Št. Vidski Gori. (Pošta pri sv. Luciji na Primorskem). Cena partiture je 40 kr.

Marljivi in nadepolni mladi g. skladatelj nam podaje v tem zvezku 7 čvetero-glasnih velikonočnic na znane tekste. Za dodatek je pesem „Ti si Peter“ za sopran, alt in orglje. Pesmi niso zveržene, zapletene in težko razumne; so pa jedrnate, živahne in pobožne. Harmonizacija je v resnici prav dobra. Izpeljava posameznih glasov ni težka, ker noben glas ne prekorači stavljenih mej. „Allelujo“ pa je g. skladatelj zvršil tako, da jeden glas nastopa za drugim, posnemajoč prejšnjega. Pokazal je s tem, da se bo sčasoma znal brez strahu spuščati v kontrapunktični ogenj. Čestitamo vrlému mladeniču in pesmi njegove živo priporočamo.

III. *Slovenske pesmi* za sopran, alt, tenor in bas. Uglasbil *dr. Benjamin Ipavec*. (Graz. Karl Ludwig Ring, 4). III. zvezek. Lastnina izdajatelja. Cena 70 kr. Tiskala Engelmann in Mühlberg v Lipsiji.

Delo obseza na 9. straneh nasleduje skladbe: 1. Vstala je narava (bes. T. Jenkove); 2. Slovenka (bes. M. Vilharjeve); 3. Potoku (bes. J. Stritarjeve); 4. Nazaj v planinski raj! (bes. S. Gregorčičeve); 5. Hrepenenje po pomladi (bes. J. Stritarjeve).

Radostnega srca pozdravljamo novi umotvor našega občeznanega in priljubljenega g. skladatelja, s katerim je slovensko glasbeno literaturo pomnožil zopet za pet lepih napevov. Skladba prva je dična. Zavoljo pogostne kromatike ni lahko izvršna, a trud se bo gotovo dobro izplačal. Druga je ljubka in nežna pesemca v ljudskem tonu. Tekstu se dobro prilaga. Tretja je pesem, ki ima mnogo domačega v sebi. Četrta je najboljša. G. skladatelj čestitamo na tej pesmi, ki se bo kmalu pri nas udomačila. Peta je tudi dobra pesem; le tempo naj se vzame počasno.

Nenavadnih postopov v harmoniji skladatelju, kakeršen je g. dr. B. Ipavec, nikakor ne smemo šteti v nevednost ali napake. Oni so le rezultat studije takih harmonijslovcev, ki dovoljujejo postop zmanjšanih kvint v čiste in ne naopako; potem nenaravno razvezo septim i. t. d. (glej Marx, Lobe i. d.)

Skladbam sicer ni treba dajati posebej hvale, ker je znano, kako dobro zna ubrati g. skladatelj národne strune in oveseliti slovensko srce, vendar je naša dolžnost, da jih toplo priporočamo.

D. Fajgelj.

Hrvaška književnost se najbolj razvija po časopisih in književnih društvih, ki poberó skoraj vse pisateljske moči národa hrvaškega. Pa saj niti treba ni, da bi bilo drugače, kajti ni je stvarí v duševnem življenji hrvaškem, da ne bi imela društva in glasila svojega. Redki so torej književni plodovi, ki po drugi poti prihajajo na svetlo. V Bosni se v tem še zmeraj odlikujejo tamošnji frančiškani. Prišel je na svetlo že tretji zvezek zbranih *»Pjesničkih diela«* fra *Grge Martića*, ki je *»Zvonovim«* čitateljim vsaj po imeni dobro znan. V Zagrebu je akademijška knjigarna izdala Amicisovo *»Srde«*, katero je na hrvaški jezik preložil Petar Kuničić. Pročaja se po 80 novih. Od *»Spisa Stjepana Mitrova Lubiše«* tiskan je I. zvezek, ki obseza životopis in nekoliko pripovedek tega bistroumnega hrvaškega pisatelja. Za tisek pripravljajo: *Josip Ljubić Dinkov* zbirko *»izvirnih pesem«*, katerim je Avgust Harambašić napisal predgovor; *Utješenović-Ostrožinski* popravljeno in pomnoženo izdauje pesniškega svojega dela *»Nedjelka«*; *Ivan Lepušić* v Sarajevu pa svoje *»pjesničke province«*, ki jih je po večem že priobčil po raznih časopisih. Znana pisatelja *Harambašić* in *Kokotović* sta za hrvaško ljudstvo spisala *»pismovnik za ve potrebe gradjanskoga života«*. Cena tej koristni knjigi je 1 gld. Marljivi *dr. Lobmayer*

je spisal novo zdravoslovno črtico „*Naša kuća, kakova jest, a kakovo treba da bude.*“ V Dobrovniku sta prišla na svetlo dva nova zvezka že večkrat oglašenege *Biankinovega* dela: »*O uzgoju i njegovanju cvieća, uresnog grmlja i drveća.*« V Oseku je enciklopedija *dra. Zocha* dospela do 19. snopiča. Bosenski frančiškan *Batinić* je dovršil imenitno svojo „*poviest katoličke crkve i franjevačkoga reda.*« *Stjepan Basariček* je popravil in čisto pre-naredil svojo „*Pedagogije*“, od katere je nedavno v tretjem izdanji prišel na svetlo I. del: »*Uzgojoslovje.*« Prof. *Petar Nenin* je sam založil svoje „*primjere iz deskriptivne geometrije.*“ Najimenitnejša in najkoristnejša knjiga, ki je zadnji čas prišla na svetlo, pa je gotovo historijski „*atlas*“ za razumevanje hrvaške zgodovine, ki ga je izdelal in izdal neutrudljivi profesor *Vjek. Klaić*. To je čisto nova prikazen na književnem polji hrvaškem in gotovo je bo vsakdo vesel, kdor se zanima za domačo zgodovino, ter hvaležen učenu gospodu profesorju, da se je lotil tako težavnega dela, kateremu je le on kos. Za notranjo, znanstveno vrednost tega začetja porok nam je že samó ime profesorjevo; ali tudi zunanja oblika historijskega atlasa hrvaškega je tako ukusna in dovršena, da bi bila vsakemu drugemu národu na čast. Priporočamo torej ta atlas, s katerim je gospod Klaić povzdignil vrednost vsem knjigam in razpravam o hrvaški zgodovini, kar najbolje vsakemu omikanemu Slovincu. — Hrvaška Matica je bosenskemu frančiškanku fra *Dobroslavu Bošiću* podelila podporo, da izda I. zvezek perijodičkega spisa „*Novi prijatelj Bosne*“. O letošnjem delovanji Matice Hrvaške sploh bomo poročali drugo pot, za danes omenjamo le to, da je ravno dotiskana peta knjiga prevodov grških in latinskih klasikov, v kateri je „*Herodotova poviest*“, ki jo je prav lepo pohrvalil naš rojak profesor dr. Musić. — 86. knjiga „*Rada*“, glasila jugoslovenske akademije, ima to-le vsebino: »Kako je rabila riječca *črez* novoj slovenskoj knjizi do prije 50 godina,« od prof. *M. Valjavca*; „*Veznici u slovenskijem jezicima*“ od dra. *T. Muretića*; *Besjeda* predsjednika dra. *F. Račkoga* u svečanój sjednici dné 7. prosinca 1887; *izvještaj* tajnika dra. *P. Matkovića*; in „*Stavbene prilike u naših gradovih*“ od dra. *F. Vrbančića*. Ob jeanem je akademija izdala svoj *letopis* za drugo desetletje 1877—1887, o katerem bomo o prvi priliki kaj več izpregovorili.

Črtica o slovenskem liturgijskem jeziku. V zadnjem zvezku »Ljublj. Zvona« čitam na str. 255. »Drobtinico slovenskega liturgijskega jezika na Slovenskem.« Želji pisateljevi, izraženi koncem njegovih od rodoljubja navdihnenih vrstic, nekoliko ustrežaj ta-le skromen podatek: L. 1886. sem potoval po Dravski dolini. O tej priliki obiščem tudi obče znanega, posebno za severno mejo štirskih Slovencev velezaslužnega narodnjaka, preč. gospoda župnika Kocuvana v Vuhredu. Med raznimi pogovori mi pové, da poje pri slovesnih procesijah na Telovo itd. evangelije v slovenskem jeziku. V dokaz mi pokaže veliko knjigo, v koji so bila evangelija jako ukusno v novi slovenčini spisana. Tudi mi je pravil, »da so ljudje vedno globoko, do solz gineni, ko zaslišijo v mili materinščini s slovesnim glasom zapeti: »Gospod bodi z vami! . . .« (Kdo se tu ne spomni pripovedi o sv. Metodu?) Je li to slovensko petje tam že od davna v navadi, ali ga je on sam uvel in če ga še sedaj na novi svoji župnji v Lempahu nadaljuje — to mi ni znano. Nadejem se pa, da pri bodočem obisku vse natančno pozvem. (Prosimo! Ured.)

Ante Goričlján.

Dodatek spisu „*Velesalo*“ itd., natisnenem v 8. št. (v I. dan avgusta 1882. l.) v „Ljublj. Zvoni“ od 480. strani dalje.

Na Koroškem Za Vrhom pri Bistrici blizu Svéčan, kakor sem zvedel, govoreé *sadvŭ, sadvò, n. der Sattel*, namesto: *saddò, sadlà, n.*, kar mi kranjski Sloveni izrekamo: *sédlo, sèdla*; zatorej ima iz korenike: *sed, sitzen* Korošec tudi tukaj „a“ namesto „e“. K temu je v „Kresi“ 1. novembra 1882. l. na 582. str. čitati, da Korošci Rožanskega razrečja velé: *Salán*, kar na Kranjskem slóve: *Selján*, kder se nam zopet kaže „a“ na-